

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Ubežni občinski svet.

Prizor za bogove je bila včerajšnja seja občinskega sveta ljubljanskega. Škoda, da Slovenci nimamo nobenega Marc Twaina in da slavní komedijograf Gasparo Gozzi ne živi več. Toda zgodovinar ovekovečevalec liberalne politike ljubljanske se bo prejalislej že našel, naša naloga je zdaj izpregovoriti resno besedo o včerajšnjem nastopu zastopnikov bele Ljubljane.

Koncem seje se je dvignil občinski svetovalec gospod Prosenc, da stavi neko interpelacijo. Komaj je izpregovoril prve besede: »Hrvaški listi pišejo, da so se v »Jugoslovanski zvezi« poslanci odločili proti nagodbi — že ni bilo nobenega občinskega svetovavca več v dvorani! Kakor bi jih bil z metlo oplazil ali pa s katro pokadil, so se izgubili. Vsi so zbežali, kar so jih nesle noge, v klubovo posvetovnico, gospod Prosenc pa je nadaljeval svojo interpelacijo pred praznimi klopmi. Ni dolgo govoril, kajti župan Hribar mu z zmagovitim obrazom naznanil, da občinski svet ni sklepčen in da zato zaključijo sejo. Nevarni interpelant iz srede občinskega sveta samega je bil vsled tega čisto navadnega strahopetljivega trika »razorožen«.

Kaj pa je pravzaprav spravilo občinske svetovavce ljubljanske iz njihovega ravnotežja? Ali je gospod Prosenc imel »klerikalnega zmaja« pod sukno spravljene in ga je mislil svojim tovarišem pokazati ali pa je nameraval izpustiti nanje kako drugo rimsko pošast? Po seji smo se informirali in smo izvedeli, da je gospod Prosenc hotel staviti to-le interpelacijo:

»Hrvaški listi pišejo, da so se v »Jugoslovanski zvezi« odločili za obstrukcijo proti nagodbi tudi slovenski poslanci in da se je v tem oziru pokazala v klubu solidarnost. Dr. Laginja je v svojem govoru v nagodbenem odseku zatrjeval, da obstruira tudi v imenu poslanca slovenske metropole, ker v njegovem klubu sedi Hribar. Brez nagodbe pa ne bo belokranjske železnice. Zato je za Ljubljano uprav kritično, če bi nastali kaki zapletki, ki bi nagodbo onemogočili. Dvorenno postopanje poslanca ljubljanskega mesta gospoda Hribarja je napravilo veliko zmešnjavo, ki jo čutijo že zunaj Ljubljane. Tako tržaška »Slovanska misao« piše kaj značilno o Hribarjevem postopanju. Zavzel pa se je za nagodbo z ozirom na belokranjsko železnico tudi »Slovenski narod« in izvrševalni odbor »Narodno-napredne stranke«. Župan gospod Hribar pa se dela, kakor bi to zanj ne bilo mero-dajno. Z ozirom na to, da tem bolj utrdimo gotovost pridobitve belokranjske železnice, predlagam, da se občinski svet pridruži sta-

lišču izvrševalnega odbora »Narodno-napredne stranke« in »Slovenskega Naroda« in da naroči gospodu poslancu ljubljanskega mesta, da z ozirom na belokranjsko železnico opusti vsako obstrukcijo proti nagodbi, odreče vsako podporo obstrukciji in da mu naroča, da z ozirom na važno pridobitev belokranjske železnice glasuje za nagodbo. S takim sklepom pojasnimo javnosti na najboljši način svoje stališče in se ta sklep tudi popolnoma strinja z zahvalo občinskega sveta ministrskemu predsedniku Becku.«

Tako torej izgleda tisti bavbav, s katerim se je gospodu Prosenca na čudoviti način posrečilo zapoditi v beg cel narodno-napredni občinski svet ljubljanskega stolnega mesta. In vendar bi bila le dolžnost in zahteva najpreprostejše doslednosti, da bi bil ljubljanski občinski svet za ta predlog kakor en mož glasoval. Na pravilni tek misli v razdejanih glavah kranjskih liberalcev sicer nismo nikoli nič dali, toda občinskim svetovavcem kulturnega središča Slovenije smo vendar prisojali vsaj toliko razboritosti, resnobe in zdravega sklepanja, kakor ga ima vsak abecedar. — Občinski svet je nedavno glasoval soglasno za to, da se ministrskemu predsedniku baronu Becku izreče zahvala, ker je z nagodbo vred omogočil belokranjsko železnico. Županu je naročil, da Becku to zahvalo izroči. Zdaj pa ta župan na Dunaju s hrvaškimi resolucijonši kuje pravcato zaroto proti nagodbi in jo hoče obstruirati v dični družbi Tresić-Pavišičev, Malikovi in drugih znanih parlamentarnih obupancev. Na drugi strani pa je »Slovenski narod«, glasilo pristnih kranjskih liberalcev, Hribarju s komaj zakrito grožnjo zabičeval, naj se ne igra z nagodbenim vprašanjem, kajti drugače bo njega in celo stranko pomandrala belokranjska železnica, še predno steče po Dolenjski. Kajti najvno je in le slepivo za otročaje — tako je pisal »Narod«, — ako kdo trdi, da belokranjska železnica ni z nagodbo v zvezi. Tisti »Kdo« pa ni nihče drugi kot Ivan Hribar. Od ljubljanskega občinskega sveta bi bilo torej po vsej pravici pričakovati, da Hribarja vpraša, zakaj obstruira nagodbo in kako spravlja to svoje postopanje v sklad s stališčem občinskega sveta glede na belokranjsko železnico. To bi moral občinski svet storiti: 1. Ker zastopa ljubljansko mesto, katerega najvitalnejši interesi zahtevajo, da njega zastopnik v parlamentu z obstruiranjem nagodbe ne spravlja obenem v nevarnost belokranjsko železnico, ki jo Ljubljana tako potrebuje, kakor berač kruha; 2. že zaradi luibe doslednosti, ker se je vendar v javni seji že zavzel za železnico in se zanj Becku celo zahvalil; 3. tudi zato, ker so občinski svetniki po veliki večini tudi člani izvrševalnega odbora liberalne stranke ali pa vsaj njeni zaupniki in bi zato

morali biti solidarni z njea sklepi glede na belokranjsko železnico in če zaradi drugega ne, pa 4. vsaj zato, ker se je Ivanu Hribarju naročilo, zahvaliti se Becku za belokranjsko železnico, ta pa jo obstruira. To bi bil nastop, vreden mož in nihče bi ne bil mogel občinskemu svetu ljubljanskemu očitati, da ni storil vsega, da varuje v tem prevažnem vprašanju koristi mesta in cele dežele. Vsaj usta bi bili lahko odprli, če se kaj drugega ne upajo nasproti Hribarju.

Prišlo pa je drugače. Niti mi nismo tega pričakovali, ki smo vendar od liberalne stranke navajeni precej debelih. Če bi bil včeraj na vsako klop, kjer ponavadi sede zastopniki ljubljanskega mesta, postavil kol, nanj pa obešil klike in bi bili občinski svetovavci doma ostali in pustili prazne klike posvetovati se, bi bilo težko kaj drugega vun prišlo kakor to, kar so storili včeraj možje, ki so že precej v letih. Ali je to možato in pogumno, zbežati iz dvorane, da ne bi bilo treba zavzeti odločnega stališča glede na belokranjsko železnico? Preje so se zanj zavzeli, se vladi zanj zahvalili, ko pa se gre za to, da se jo tudi omogoči, da se odstranijo ovire, katere ji stavlja nasproti »Savez južnih Slavena« in Ivan Hribar, takrat pa jo podurhajo!

No, — k sreči kranjska liberalna duša ni preveč komplicirana, da bi je ne mogli do-umeti. Nekaj protifarstva, precej polizobrazbe, sovražnost, to so sestavine kranjskega svobodomiselnosti. Kar je poštenih liberalcev, jih je Hribar brenil v kot in zdaj čepijo kakor kužki za pečjo in zarenčijo le, kadar jih kdo preveč občutno sme v leno telo. Sicer pa ne grizejo. Liberalna stranka zdaj plava s širokimi jadrji v hribarjanstvu, to je v osebno glorio in reklamo njegovo. Ivan Hribar je podpisal krščanski program, liberalci to sprejmo v prepokornem mameluštvu, Ivan Hribar rovari proti belokranjski železnici, občinski svet ljubljanski zakriva njegovo igro. Pa je vsevkup vendar zelo razumljivo. Zahvala občinskega sveta baronu Becku za železnico je bila le žavba za ljubljanske volivce in za celo deželo. V resnici je Hribarjancem železnica toliko mar, kakor lanski sneg. S tem, da se je občinski svet včeraj izognil interpelaciji Prosenčevi, se je izrekel jasno proti belokranjski železnici! Da le On slaven postane z obstruiranjem nagodbe. Da se le Niemu kadi, češ, kakšen Slovan je to, ki s Supilom in Budisavljevičem dinira in pomaga pri šampanjcu jugoslovansko državo graditi in pri desertu zobati Ogre. Kako moder mož je ta, ki ima zvezo s hrvaškimi resolucijonši sedaj, ko jih nihče drug ne mara, dočim ti hrvaški resolucijonši takrat, ko se je sklepala reška resolucija niso nič vprašali kaj bo s Slovenci. Da se le On pokaže za radikalca, ki ministrom dela težave,

spravlja nagodbo v nevarnost in se dela, kakor bi hotel strmoglaviti kabinete. Seveda, kadar bo kazalo, bo ravno On prvi, ki bo potrmuljeno okoli ministrov lazil. Toda zdaj igra On Vseslovana in vsa liberalna botega mu ploska. Občinski svet ljubljanski pa mu pomaga igrati to dvojno igro: na Dunaju natvezati Hrvatoma, da je on nairadikalnejši Jugoslovian in da zato zavrača nagodbo z Beckom vred, v Ljubljani pa dejanski položaj popolnoma zamolčati, votirati vladi zahvalo in se interpelacijam, ki zahtevajo, naj Hribar jasno izpove, kaj misli in dela, umakniti na tisti otročji način, kakor so to storili v občinskem svetu včeraj.

Cisto res je torej: Moža med liberalci ni nobenega več! David je Goliatu premagal, mali Hribar je Tavčarju vse zobe populil. Zato je včeraj v sredi sele pred Prosenčevno interpelacijo lepo domov odšel. Veseli bi bili, ko vidimo, kako se liberalna barka v Hribarjevi vodi potaplja in kako se breznačelnost v tej stranki dan na dan kaže v prav presenetljivo luči, če bi se tu ne šlo za vitalne koristi cele dežele.

Ljudstvo bo kmalu imelo priložnost odgovoriti na ta čin liberalcev v ljubljanskem občinskem svetu. Potem naj pa Hribar s svojo stranko naredi kar hoče. Čim več Hribarjev bo liberalni stranki za padarje, tem prej bo konec. Potem bo tudi prišel čas, da se bo o včerajšnjem nastopu ljubljanskega občinskega sveta pisala tragikomedija kakor zasluzi.

Liberalno moštvo, liberalna doslednost sta včeraj v ljubljanskem občinskem svetu slavila triumf. In taki stranki, ki niti 24 ur ni sposobna ohraniti isto mnenje in ki je sposobna, da pred svojimi lastnimi sklepi beži, naj še kdo zaupa svojo usodo? Občinski svetniki ljubljanski so včeraj ljubljanskim volivcem sami pokazali kaj naj store s stranko, ki zapuša svojo zastavo in beži: Levo kren! Obrat! Marš!

Katoliški shod na Dunaju.

Prvo slavnostno zborovanje.

V nedeljo je bilo otvorjeno prvo slavnostno zborovanje, ki mu je predsedoval državni poslanec vodja Povše. Dvorana »Katoliškega rokodelskega društva« je bila natlačena; mnogo je bilo kmetov.

Gospod Povše v uvodnem govoru med velikanskim odobravanjem naznanil, da je na prvem mestu posvetovanje o organizaciji kmečkega stanu. V imenu agrarne večine državnozbornske oblubi, da odslej kmečki poslanci ne bodo več prosili, ampak bodo zahtevali. (Burno odobravanje.)

O organizaciji kmečkega stanu govori jako prisrčno solnograški deželni poslanec Fr.

LISTEK.

Zgodba o vlišnjem rublino.

(Angleški spisal C. Doyle.)

(Dalje.)

»Prosim vas, sedite, gospod Baker, na ta stol ob kaminu. Mrzlanoč je noč in kakor se mi zdi, vam je poletje ugodnejše kot zima. — Ravno pravi čas si prišel, Watson. — Ali je to vaš klobuk, Mr. Baker?»

»Da, gotovo je ta klobuk moj.«

Baker je bil visokorasel, širokopleč mož obile glave in odkritega, pametnega obraza z špičasto obraščeno brado, ki je postajala že precej siva. Lahna rdečica na nosu in licih je obenem z drhtečo roko pričala, da slutnja, ki jo je izrekel Holmes glede njegovih navad, ni bila neopravičena. Obdrgnjena in zamazana suknja zapeta je bila do pod vratu, ovrtnik zavihan pokoncu; izpod kratkih rokavov pa so gledale roke, ne da bibila opaziti kako sled zapetnic ali pa srajce. Govoril je počasi ter v odmorih, pri tem pa zelo pazil na besede. Iz vsega se je dalo posneti, da sva imela pred seboj izobraženega moža, ki je propadel le, ker mu ni bila sreča in usoda naklonjena.

»Te stvari smo nekaj časa hranili, ker smo mislili, da bomo po kakšni objavi od Vaše strani izvedeli vaš naslov,« je pričel Holmes z nadaljevanjem razgovora. »Ne razumem, zakaj se niste oglašili.«

Najin obiskovalec se je nekako v zadregi, a precej razločno in glasno nasmejal. »Moja

denarnica v zadnjem času ni tako v srečnih razmerah, kakor je bilo to pač pred časom,« je odgovoril. »Bil sem prepričan, da so lopovi vzeli gos in klobuk; smatral sem toraj za brezvspešno, da bi zato, da bi morda dobil svoje stvari nazaj, izmetal še kaj več denarja.«

»To je že res. A propos, kar zadeva gosi, moram vam povedati, da smo bili primorani jo povžiti.«

»Povžiti?« Nekoliko razburjen vsled tega vstal je na pol se stola.

»Seveda; pa če bi tega ne bili storili, ne bil bi imel nikdo od gosi vžitka. Menim, da vam bode ona-le gos, ki leži tamkaj-le na mizi ravnotako dobro došla v nadomestilo prve. Težka je skoro ravno tako, poleg tega pa še popolnoma sveža.«

»O seveda, seveda!« je vzdihnil Mr. Baker z vidnim znakom olajšanja.

»Spravili pa smo perje, kosti, glavo itd. vaše prve gosi; če toraj želite«

Mož se je od srca na ves glas zasmel. »Da bi jih kot relikvije shranil v spomin na dogodek one noči,« je dejal; »sicer res ne vem, kaj naj bi počel z ostanki svoje stare znanke. Ne; če dovolite, ljubši mi je ta-le krasen vzorec, ki leži tu na mizi. Z vašim dovoljenjem velja moja pozornost le temu!«

Opazil sem ostri pogled Holmesa, ki je veljal meni, pri tem pa je komaj vidno zmajal z rameni.

»No, kakor želite; tukaj je toraj vaš klobuk in tam gos,« je dejal. »Mimogrede omenjeno, bi mi li mogli povedati, odkod je bila ona izgubljena gos? Jaz sem namreč velik

prijatelj perutnine, in lepše živali že dolgo nisem videl.«

»Z veseljem,« odvrnil je Mr. Baker, ki je med tem vstal ter svojo novopridobljeno pest vzel pod ramo. »Jaz in nekaj mojih znancev smo stalni gostje v gostilni »Alpha«, tik muzeja. Naš vrli gostilničar, Windigate po imenu, je letos ukrenil, da vsak izmed nas proti malemu tedenskem vplačilu dobi za Božič svojo gos. Svoj prispevek plačeval sem redno tudi jaz in — ostalo vam je pa že znano. Zelo sem vam hvaležen, ker — kakor vidite — mi škotska kapa tako malo pristojta bodisi za moja leta ali za mojo postavu.«

S skoro smešno kretinjo posadil si je zmečkani klobuk na glavo, naredil vsakemu izmed naju poseben poklon ter odšel.

»To je toraj Mr. Henry Baker,« je dejal Holmes, ko je zaprl za njim vrata. »Prepričan sem, da ne vé prav ničesar o stvari. Ali si lačen, Watson?»

»Ne posebno.«

»Če si zadovoljen — predlagam, da večerjava kasneje in zasledujeva to zadevo, dokler je še nova.«

»Popolnoma prav.«

Bila je mrzla noč, da je vse pokalo. Zavila sva se toraj v gorko obleko in odšla. Na jasnem nebu migljale so zvezde in vsak mimogredoči je hitel, kolikor je mogel na gorko. Glasno so odmevali najini koraki, ko sva se bližala svojemu cilju. Po preteku kake četrte ure dospela sva v gostilno k »Alpha«; tam je naročil Holmes rdečeličnemu gostilničarju za vsakega kozarec piva.

»Če je vaše pivo tako dobro kot so vaše gosi, potem mora biti prav izborno,« je dejal

Holmes. »Moje gosi?« Gostilničar ga je pogledal osupel.

»Da. Komaj pol ure je, kar sem govoril z Mr. Henry Bakerjem, ki je tudi eden izmed vašega gosiega kluba.«

»A tako, sedaj razumem. Toda vedite, da gosi niso bile moje.«

»V resnici? Čegave pa?»

»Dobil sem jih dva tucata od nekega prekupeca v Convent Garden.«

»Tako? Od katerega pač; poznam jih nekaj tam.«

»Zove se Breckinridge.«

»Tega pa ne poznam. Na vaše zdravje toraj in srečo vaši hiši! Lahko noč!«

»Sedaj pa, haid! k Mr. Breckinridge,« je nadaljeval Holmes, ko sva zopet stopila v mrzli zrak.

»Opozarjam te, Watson, da naju vodi pot od čisto nedolžne gosi k možu, ki mu ne odide sedem let prisilnega dela, če se ne izkaže, da je nedolžen pri celi stvari. Mogoče, da najino poizvedovanje dožene njegovo krivdo, na vsak način pa sva midva na sledi, ki jo je policija izgrešila in za katero se imava zahvaliti le srečnemu naključju. Zasledujva toraj do konca. Zato pa krepkim korakom in naprej proti jugu!«

Prehujala sva več ulic in trgov, krenila sedaj na desno, potem na levo, dokler nisva dospela na trg Convent Garden. Tam sva čitala nad eno izmed večjih trgovin napis Breckinridge. Lastnik trgovine, mož krepke vnanjosti z ostrimi potezami in skrbno negovano brado, se je ravno pripravljaj, da s pomočjo mnogo mlajšega pomočnika zapre prodajalno. (Dalje prihodnjič.)

Schossleitner, ki stavi k sklepu sledečo resolucijo:

1. Katoliški shod čestita dunajskim krščansko-socialnim poslancem k njihovi zmagi in zjedinenju.

2. Katoliški shod na Dunaju izraža svoje prepričanje, da je neobhodno potrebno takoj ustanoviti »Kmečke zveze« na pozitivno krščanskem stališču povsod, kjer jih še ni. Te »Kmečke zveze« si naj določijo svoj delokrog po deželah in po jezikovnih ozemljih. Krščansko ljudstvo in njegovi voditelji v Avstriji se nujno prosijo, da se naj z navdušenjem lotijo snovanja »Kmečkih zvez«.

3. Katoliški shod zahteva, da deželni zbori vseh avstrijskih kronovin zakonito vpeljejo kmečko stanovsko združništvo, in izjavlja svoje prepričanje, da se bo na tej podlagi kmečki stan gospodarsko povzdignil in okreplil.

4. Katoliški shod je prepričan, da so na deželi mladeniška društva silno važna za do- rast katoliških kmečkih društev, za povzdigo javne npravnosti mladine same in zato priporoča, naj se snujejo mladeniška društva po vseh deželah v monarhiji.

Gospod Povše povdarja, da ima kmečki stan v socialni demokraciji najhujšega sovražnika. Socialni demokrati očitajo kmetom oduševanje, da se kmečki stan izseljuje zaradi tega, ker ne more izhajati. Kmet, ki toliko žrtvuje za državo, zahteva tudi, da ga država brani. (Burno odobravanje.)

Razpravi o delavskem vprašanju predseduje Kunschak. Govori državni poslanec dr. Drexel, ki duhovito razpravlja o demokratiziranju človeške družbe. Delujemo za krščansko demokracijo! Nato brani energično delavsko organizacijo. Oboje je potrebno: delavsko društvo in strokovno društvo; eno brez drugega je lahko velika nesreča. Strokovno društvo združuje delavce samo za njihovo gmo- to boljše stališče. Če delajo tako veleindus- triji, morajo tako delati tudi delavci. Stro- kovna društva naj sklenejo pogodbe, tarife, pri katerih sta delodajavec in delojemalec čis- to enakopravna, a ti tarifi naj bodo stalni. Delavsko društvo pa naj obravnava princi- pielna in politična vprašanja. Tu naj dobi kr- ščanska načela in svetovalno naziranje, ki ga zanese potem tudi v strokovno društvo. Zato je oboje potrebno: Stroka in društvo. Vsak delavec naj bo član obeh in obe organizaciji si naj razdelita delokrog. Če imamo oboje, potem imamo delavsko organizacijo. Priporoča, da se naj za Avstrijo naredi čisto po- sebna našim razmeram primerna originalna organizacija po deželah.

Priporoča skrb za delavsko mladino. Mla- dinska društva pa naj ne bodo strokovna, ker imajo namen, spraviti mladino varno skozi najnevarnejša leta. Sprejela se je sledeča re- solucija:

Katoliški shod pozdravlja z veseljem, da vedno naraščajo delavske organizacije, ki stoje na krščanskem stališču, in povdarja njih važnost in potrebo za to, da se krščanskemu svetovnemu naziranju pridobi veljava v jav- nem in v gospodarskem življenju. Zato pri- poroča katoliškim delavcem, naj se strokovno organizirajo, naglašajo pa hkrati potrebo, da se vsi brez izjeme združijo v katoliških delav- skih in pomočniških društvih, da bodo krepko zastopali skupne verske, pravne in gospodar- ske temeljne interese.

Katoliški shod resno opozarja, naj se po- spešuje snovanje katoliških delavskih društev in pozivlja druge stanovne, naj sodelujejo, ne da bi s tem izpremenili značaj društev kot stanovskih organizacij. Pereče vprašanje je skrb za delavsko mladino, ki jo hočejo na- sprotniki cerkve z uspehom potegniti na svojo stran.

Katoliški shod zahteva nujno vse pokli- cane faktorije, naj obračajo vso pozornost na pospeševanje in podporo mladinskih organi- zacij v ozki zvezi z delavskimi društvi.

Dr. Šusteršič.

Pri prvem slavnostnem zborovanju, kjer se je občinstva kar trlo je govoril kot prvi slavnostni govornik dr. Šusteršič. Nobenemu govorniku se ni tako aklamiralo kot njemu. Govoril je o »Veri in javnem življenju«. Poro- čilo o vsem govoru vam pošljem jutri, ome- nim naj le, da je vsak odstavek dr. Šusterši- čevega govora bil spremljan od navdušenega gromovitega aplavza poslušalstva. Končal je svoj govor sledeče: »Avstrija bo katoliška ali je pa sploh ne bo. (Viharno odobravanje), toda Avstrija bo! (Dolgotrajni aplavz.)

O dr. Krekovem jednatem govoru pri zborovanju katoliških mladeniških društev piše »Reichspost«: »Globokomno in v boga- tih prisposodobah, kakor vedno je govoril veliki socialni reformator Slovencev dr. Krek, ena najbolj simpatičnih oseb, kar jih igra kako vloga v javnem življenju Avstrije, pravi učitelj svojega naroda.

Zborovanje mladeničev.

Na velikem zborovanju katoliških mlade- ničev, kjer se je ustanovila velika mladinska zveza, je bil glavni poročevalec dr. Krek. Za nagovorom predsednika dr. Orela je govoril grof Mensdorff, ki je pozval mladeniče, naj se organizirajo v borbi, da bodo nekoč krepki katoliški možje.

Državni poslanec Kemetter naglašajo, da je zadnji katoliški shod rodil dva velika sa- dovja: »Pijevo društvo« za časnike in držav- no organizacijo katoličanov. A to organiza- cijo je treba izpopolniti po stanovih, narodih in po starosti. Posebno važna je organizacija mladine. Na Dunaju so ravno mladinska dru- štva največ storila za preobrazbo družbe. Možje, ki danes v javnosti delajo, so bili skoraj vsi člani katoliških mladinskih društev. Izmed strokovnih mladeniških društev bodi društvo »Bund der Arbeiterjugend«. Reforma obrtnega šolstva je sad mladinskih društev.

Priporoča tudi organizacijo krščanske trgov- ske mladine. Trgovski stan je žal v večini v rokah ljudstvu sovražnih elementov. Na kmetih je mnogokrat šola v slabih rokah (Pri- trjevanje), zato je še bolj treba, da se skrbi za kmečko šolsko mladino. Naj se tudi kmeč- ke zveze za to brigajo? Kaj pa srednje šole? Nesmiselno učne uprave je kriva, da se mnogo srednješolske mladine pokvari na gim- nazijah in realkah. Zakaj delajo težave Mari- jinim kongregacijam? Ali so organi učne upra- ve tako nevedni, da kongregacij ne poznajo, ali pa zanikrni, da se ne pouče. Če pa vedo, kaj delajo, potem delajo popolnoma v službi protikrščanske stranke. Mi smo tega siti! Ne bomo več prosjali, ampak zdaj bomo, če tre- ba, udarili! (Burno odobravanje.) Ta sistem neodkritosti se mora zlomiti. (Burno odobra- vanje.)

Upamo na uspevajočo katoliško učiteljs- ko organizacijo (Živelci!), da bo pomagala, tudi po dokončanih šolskih letih uvajati mla- dino v krščansko življenje.

Dr. Krek slika najprej obilnost delavskega stanu. Delavec je nesvoboden, kadar je svo- boden. On se ne bori le denarno, ampak za moralno vrednost svojega dela. Tendence de- lavskega gibanja je, da se začneja pri kruhu, a obsega velike probleme človeštva. Mladin- ska organizacija naj v delavski stan prinese ogenj. To bodi delavski Prometej. Nato go- vornik krasno slika krščansko svetovno naziranje glede na delavske stanovne v na- sprotnju s topim materializmom. Govornik hvali slovensko mladinsko organizacijo, pred vsem požrtvovalnost mladine, ki se nesebično poda v boj za svete ideale. Mladenč najbolj misli na skupnost, nazadnje nase. Delavska organizacija bo zato z mladino mnogo pri- dobila.

Nato je govorilo še več dunajskih go- vornikov.

SHOD »ZVEZE KRIŽARJEV«.

Ob povoljni udeležbi se je vršil danes shod »Zveze križarjev«. Zborovanje je vodil podpredsednik baron Prašak. Baron Eisner pozdravlja zborovalce z veseljem, ker zmer- nostno gibanje prodira tudi med katoličani. Župnik Kalan je primerno pozdravil zborova- nje z željo, da se vrši prihodnje leto avstrijsko protialkoholno zborovanje. Baron Prašak na- znani, da se shod vrši po dosedanjih pogaja- njih meseca aprila 1908. O vplivih pijačevanja je govoril frančiškan p. Remigij Ruez. Ostro je govoril o škodah, ki jih povzroča sovražnik človeške družbe: alkohol. Najostreje je ob- sodil stariše, ki dajo pijačo svojim otrokom. Ne dajate stariš otrokom žganja, ki je zanje strup. Hudodelstva mladine povzroča v naj- večji meri alkohol. Govornik naglašajo, da nas sili krščanska ljubezen, da se dela proti pija- čevanju. Vseučiliški profesor dr. Pilcz je v krasnem govoru naglašal, da država za vsak krajcar, ki ga dobi po alkoholu, za to deset- krat več plača za jetnike, norce itd. Dokazal je, da napravi država z alkoholom slabo pi- jačo. Zahteva, da se prepove prodaja žganih opojnih pijač za pijačo. Nadalje zahteva za- vetišča za pijačce, ki naj njih ustanavlja drža- va. Naglašajo, da je rešitev pijačevanja mogoča le po abstinenci, ki se doseže pa le po zavetiščih za hude pijačce. Dr. Krek predvsem naglašajo, da ni apologetičnega delovanja brez absti- nence. Proti alkoholu se ne dá ničesar storiti, če nisi abstinent. Zahteva svobodo delovanja za abstinenco. Abstinenco gibanje v Ljublja- ni je pridobilo mnogo dijakov, ki so postali abstinenti. V državnem zboru nas je pet absti- nentov. Naglašajo potrebo, da se bje boj proti alkoholu skupno, ne glede na strankarsko pre- pričanje. Kaplan Dur je poročal o protialkohol- nem kongresu v Stockholmu.

Vzprejem udeležencev na VI. avstrijskem katoliškem shodu

po županu dr. Luegerju. — V nedeljo 17. t. m. zvečer je bil naznanjen na vspeh za kato- liški shod vsprejem zunanjih gostov v mestni hiši po dr. Luegerju. Že samo misel, slišati velikega voditelja ljudstva, je prignala v slav- nostno dvorano nebroj udeležencev. Prijazno se je pogovarjal dr. Lueger z udeleženci; bil je videti nekoliko truden; poznalo se mu je, da ga bolezen še ni popolnoma zapustila. Na zahvalo predsednika katoliškega shoda, pl. Fuchsa, za sprejem, je izpregovoril dr. Lueger nekaj besedi, ki so krasno izražale značaj da- leko najprijetnejše osebe ne samo med Du- najčani, ampak med avstrijskimi Nemci sploh. Izrazil je svoje veselje, da zamore pozdraviti in vsprejeti kot župana dunajskega mesta ude- ležence katoliškega shoda. Kot mestni odbor- nik je pozdravil svojčas katoliški shod, in kmalu bi se bil za to moral pokoriti. No, po- korili so se le tisti, ki so mu hoteli zabraniti udeležbo... Med tem zagleda dr. Lueger novega ministra za poljedelstvo, dr. Eben- hocha, katerega je v soboto pri otvoritvenem zborovanju pogrešal. Nepozabne ostanejo be- sede, s katerimi se je obrnil priprosto na so- mišljenika-ministra. »Minister Ebenhoch je danes tukaj in pride tudi jutri in pojutrišnjem. Stojmo vedno trdno na stališču: Naj kdo iz- med nas pride še tako visoko, vedno ostane zvest svoji veri in svoji stranki!

Kdor si misli dr. Luegerja kot visokega župana, bi mislil, da je sedaj odslovil svoje goste. A ne tako! Koncem govora povabi vse udeležence (morebiti nad 1500) k sebi na ve- čerjo. »Število jedi je omejeno, pijača pa je neomejena. Voščim Vam dober tek in če ho- čete, še germansko žejno.« Nato so se podali udeleženci v veliko dvorano, kjer je dobil vsak udeleženec najprej krasno tobakiro v spomin. Nato se je družba v treh dvorinah zabavala pri zvokih glasbe ob fini večerji in pristnem vinu.

Bil je to prekrasen večer dunajske pri- srčnosti, katerega ne pozabi nikdo.

× × ×

Mladeniška organizacija.

Pri sekciji »Mladeniška organizacija« se je ustanovila državna zveza mladeniške orga- nizacije, mladeniški sekretariat ter mladeni- ško glasilo. V imenu »Slovenske krščansko- socialne zveze« je pozdravil shod g. dr. Hoh- nje, podpredsednik S. K. S. Z. za Štajersko, ki je poročal o uspehih slovenske mladeniške organizacije.

Občinski svet Ljubljanski.

V večernejši seji občinskega sveta ljublan- skega so bili predloženi računski sklepi, bilan- ce in imovinski popisi mestne občine za leto 1906. Župan otvori sejo. Prebere pismo nad- inšpektorja Guttmanna, kjer ta naznani, da bo šel v pokoj in se mestnemu svetu zahvaljuje za njega lojalnost. Nato poroča dr. Oražen o novih volitvah v upravni odbor mestne hranil- nice. Predlaga, da se vanj izvolijo sledeči: Dimnik, Grošelj, Meglič, Plantan, Subic, Sve- tek, Triller, Turk, Velkavrh, Vidmar, Majaron, Trnkoczy, Borštner, Kavčič, Mejač, Pavlin, Rohrmann, Vrhovnik, Urbanec, Kollman. Ob- činski svetovalec g. Prosenc: »Svojčas sem bil soglasno izvoljen v upravni odbor mestne hranilnice. Še pred dvema leti mi je župan Ivan Hribar dejal, da ga veseli, da sem jaz pri upravi. Lahko vest imam, kajti zastopal sem vedno in povsod le interese mestne hranilnice. Nedavno je župan Hribar spisal v »Sloveniji« lep članek, v katerem izvaja, da naj vsi Slo- venci pustijo na stran osebnosti in osebna na- sprotnstva ter naj vsi skupno za narod delajo. V resnici pa Hribar vporabi vsako najmanjšo priliko, da mene potlači samo iz osebnega na- sprotnstva in tako je tudi ta predlog, ki izklju- čuje mene od volitve v upravni odbor mestne hranilnice le Hribarjevo delo. Jaz sem mestni hranilnici veliko tisočakov rešil, v zahvalo pa se me prezira, ob vsakem povodu potisne v kot in se moji predlogi principiarno odkla- njajo. Ako je to postopanje za mestno občino koristno in dostojno za občinski svet, to bo bodočnost pokazala.« (Nemir. Župan prekine govornika, češ, da to ne spada k stvari. Gosp. Prosenc: »Dobro, če nočete resnice slišati, jo boste pa drugod!« Nato župan popusti in prosi g. Prosenca, naj nadaljuje.) G. Prosenc navaja slučaj, ko je preprečil, da mestna hranilnica ni dala 120.000 kron posojila na neko graščino nad Zidanim mostom, ki pa je bila za 26.000 K kupljena. G. Prosenc konstatira, da je še več takih slučajev in da se ga je iz upravnega sveta mestne hranilnice izbacnilo le zaradi osebnega nasprotnstva Hribarjevega do njego- ve osebe. Med občinim molkom in zadrego občinskih svetovavcev predlaga Zirkelbach naj se po listkih voli, Knez pa predlaga, naj se ne voli po listkih, ker je izid itak že naprej znan — gospod Prosenc ne bo voljen. »Jaz mislim, da se nobeden Prosenca ne boji. Jaz se ga že ne.« Pri glasovanju propade predlog Zirkelbachov in obvelja Knezov. Vzlic temu sta občinska svetnika Svetek in Velkavrh mnenja, da je to, kar je g. Prosenc dejal, tako važno, da se preko tega ne dá preiti kar tako na dnevni red. Nato pravi Hribar: »Teško je kontrolirati in konstatirati, kaj je resnično in kaj ne na trditvah g. Prosenca. Te trditve in obdolžitve dela g. Prosenc le v osebno re- klamo. Častiti gospodje občinski svetniki bo- do sami odločili, ali hočejo g. Prosenca voliti ali ne. Mislim, da stvar ni tako grozna. Mestna hranilnica ni izgubila nobenega tisoča, ergo ni bilo nobenega, ki bi ji bil kak tisočak prihra- nil.« (Temu argumentu občinski svet živahno pritrdjuje.) Nato se sprejme predlog poroče- valčev. Svetek poroča nato o računskem skle- pu mestnega zaklada za leto 1906. K tej točki se oglasi g. Prosenc in izvaja sledeče:

Računski zaključek za leto 1906.

»Jaz izjavljam, da mi ni mogoče glasovati za odobritev predloženega računskega zak-ljučka o mestnem zakladu za leto 1906. Ta račun vsebuje mnogo nejasnosti in slavni ob- činski svet bo moral, ako mu je kaj na tem, da se mu poda popolnoma jasni računski zak-ljuček, predložiti zaključek v svrhu poprave vrniti finančnemu odseku. Na drugi strani omenjenega zaključka zapazimo pod naslovom »Redni dohodki«, da je bilo za vsprejem v občinsko zvezo v proračunu 200 K, da pa je koncem leta 1906 celih 200 K na dolgu za- ostalo. Ker se običajno take pristojbine naprej plačujejo, moralo bi v računskem zaključku biti pojasnjeno, zakaj se ta pristojbina ni iz- tirjala. Opominarina je skozi leta stalna rub-rika. Tako je ta dohodek bil za leto 1906 v proračunu z 2400 K, dejanski uspeh je tudi 2400 K. Slavna gospoda, jaz Vas opozarjam na proračun za leto 1889, in tam boste našli to postavko tudi v znesku 2400 K in od tedaj do danes je ta znesek ostal neizpremenjen! Kako je mogoče, da se ta dohodek skozi več let ni nič izpremenil, o tem zahtevam pojasnila. Kot redni dohodek je kot povračilo vožnih stroš- kov v stavbenih zadevah izkazan znesek 622 kron. Za te stroške je bilo v proračunu samo 550 K, in tako se človeku napravi vtis, kakor da bi se bilo za leto 1906 72 K več za te stroške prejelo kakor je bilo proračunano. To pa, gospoda moja, ni res. Ako pregledamo na strani 26. naslov 9 a. predloženega nam račun- skega zaključka, našli bomo črno na belem, da se je v letu 1906 izdalo za vožne stroške v stavbenih zadevah K 1463-90, tako, da se je prekoračil proračun za celih K 913-90. V polo- ženem računskem zaključku ni pojasnjeno, za- kaj se je ta proračun prekoračil. V proračunu za leto 1906 nahaja se kot redni dohodek po-

vračilo plač za slugo mestnega vodovoda in slugo mestne elektrarne, za vsakega 1180 K, a dejanski uspeh je negativen, kajti povrnilo se tudi vinarja ni. Kot dohodek za upravo mestne imovine bilo je za leto 1906 proračunanih 17 tisoč 391 K, v resnici se je pa prejele 73.283 K, tedaj več 55.892-36. To pa prihaja od tod, ker so se prodala mestna zemljišča in se je poso- jilo za skupilo z obresti vred K 55.073, kar ni bilo v proračunu.

Ako pogledamo glede na stroške glavni pregled, vidimo, da je bilo po izkazu 22.948 K več izdatkov, kot je bilo proračunano, če pa k tej vsoti doštejemo vsa skupila za zemljišča, tedaj se je dejansko prekoračil proračun za 87.021 K. Čisto neumevno pa je, da je jubilejni most v inventaru v znesku 270.000 K vpisan kot aktiva! To je čisto nova postavka, kakor- šne nikjer drugod na celem svetu ne delajo! Ako se je jubilejni most med aktivne vpisal, za- kaj pa ne vsi ostali mostovi in površje ceste, ki bi na ta način po isti pravici spadale med aktivne? Predloga pa ne stavim nobenega, ker se moji predlogi principiarno odklanjajo. To postopanje je tako značilno, da je že skrajni čas, da bi merodajni faktorji ogledali si ga od bližje. Treba bo enkrat resno obračunati in se pomeniti z občinskim svetom! (Veliko raz- burjenje, posebno pri svetovavcu Plantanu. Plantan kliče: Skandal, skandal! Se žandarje pokliči v občinski svet! Tako se še nikoli ni govorilo v občinskem svetu! Skandal! Skan- dal! Tudi ostali svetovavci se razburjajo.) Žu- pan nato čisto nakratko odgovarja na stvarno kritiko g. Prosenca. Čudno se mu zdi, da go- spod Prosenc, ki je svoj čas bil v finančnem odseku, takrat ni nikoli tako ostro kritikoval proračunov in računskih zaključkov, zdaj pa nastopa s toliko ostroostjo. Sicer pa so pre- logi g. Prosenca bili onekdaj neutemeljeni. (G. Prosenc: Smešno!) Citira Adam Rieseja, katerega ni treba poznati, ako se hoče ovreči g. Prosenca trditve — tako neutemeljene so. Kar se jubilejnega mostu tiče, se župan skli- čuje na Budimpešto. (!) Na druga očitanja naj odgovori gospod poročevalec. Župan omenja, da deželni odbor strogo kontrolira finančno upravljanje magistratovo in vse tozadevne re- vizije so pohvalno izpadle za magistrat. Se rajni Schaffer je to upravo hvalil. Gospod Pro- senc se drzne sumničiti mestno upravo, ki ima toliko milijonov v mestni hranilnici naloženih. Če ima gospod Prosenc res toliko vpliva pri vladi, na katero je apeliral, naj izposluje, da bo pregledala knjige mestne uprave in lahko se bo prepričala, kako je vse vzorno urejeno. G. Prosenc zavrača županovo očitanja. Trdi- tev, da je govornik mestno upravo sumničil, je čisto izmišljena in iz trte izvita. Govornik je le dejal, da je računski zaključek zelo neja- sen, in da treba pojasnil. Poročevalec se v podrobni debati glede na kritiko g. Prosenca sklicuje na župana, češ, da je že on vse ovrgel. Občinski svetovavci, od katerih se nihče ne oglasi k besedi, konečno sprejmo računski zaključek. Nato se dovoli zavodu sv. Niko- laja v Trstu na njega prošnjo 100 K podpore, prošnja »Ljubljanske društvene godbe« za podporo se odstavi od dnevnega reda in pre- loži za prihodnjo sejo. »Narodni šoli« v Ljub- ljani se dovoli 400 K podpore, točka glede od- stopa nekega sveta Ane Dermastija na Zalo- ški cesti se odstavi od dnevnega reda, vzame se na znanje poročilo o delovanju gasilnega društva v 3. četrtletju 1907, ravnotako se vz- ame na znanje poročilo viteza Bleiweisa o zbo- rovanju državne zveze delavskih posredoval- nic na Dunaju, nato se dovoli ljubljanskemu »športnemu klubu« pod gotovimi pogoji brez- plačno napraviti tir za sanikarjenje po Tivo- liju, se dovoli Vinku Vojeviču gostilničarska koncesija, ravnotako Ivanu Anžiču v Hrade- kega vasi in Uršuli Kadunčevi za prodajanje starine, odkloni se pa prošnja Alojzija Rasber- gerja za prenos gostilničarske koncesije v »Union« za odpis večje porabe vode se preloži Sodnijsko ulico. Prošnja delniškega društva na prihodnjo sejo, A. Sušniku se za večjo po- rabo vode odpis polovica (84 K) in konečno vzame na znanje poročilo o uspehu cestne električne železnice v Ljubljani za leto 1906. Uspeh je slab. Izguba iznaša 50.000 K. Vname se debata, kako družbi pomagati. Subic za- vrača očitke »nekaterih listov«, češ, mesto jo je s to železnico korenito zavozilo. Železnica ni mestna. Mesto ima le neko nadzorstvo in vpogled v knjige, odločevati pa ničesar nima. Predlaga, da naj se žalostno poročilo elektri- čne železnice vzame odobruje na znanje. Vi- tez Bleiweis predlaga, naj se družbi priporoča, da podaljša progo do Šiske in Viča, Velkaverli predlaga, naj se družbi priporoča, da uvede enotni tarif 10 v., Predvoji predlaga, naj se proga podaljša do Lavercein D. Marije v Polju. Župan pojasnjuje, da družba najbolj trpi vsled tega, ker nima dovolj prog. Treba bi bilo pri Siemens in Halskeju več podjetnega duha. Konečno obvelja vsi predlogi razun Predo- vičevega, ki je preveč obsežen. Župan nato naznani, da hočejo staviti interpelacije Kozak, Prosenc in Turk. Kozak interpelira, zakaj se cesta od finančne direkcije do Ambroževega tako slabo posipa, da je vedno vsa blatna. Žu- pa noblubi temu odpomoči. G. Prosenc jame nato govoriti svojo interpelacijo. »Hrvaški listi pišejo, da je »Jugoslovanska zveza« nagodbo« — — — — — Že med prvimi besedami g. Prosenca zapustijo občinski svetovalci skokoma dvo- rano. Župan prekine g. Prosenca in mu na- znani, da je seja nesklepčna in da jo torej za- ključuje. V dvorani je navzoč le gospod Turk, ki ima tudi interpelacijo, pa mu je seveda one- gočena. G. Turk rahlo zakliče: »Jez mam tud interpelacija.« Javni seji sledi tajna.

Ne v Ameriko.

New-York, 8. nov. 1907.

Finančna kriza je pri nas v Zedinjenih državah postala zelo občutna. Gotovega denarja ni nikjer dobiti. Ljudje, kateri imajo hranjene denarje v dobrih narodnih bankah, ne dobe novcev, razven malih svotic, kar je pa nad 100 dolarjev, morajo odpovedati na 60 dni. Trgovske banke plačujejo le s čeki. Po Wall Street ponujajo ta teden za 1000 dolarjev 1020 dolarjev v dobrih čeki. Kdor ima gotov denar, ga tišči in ne izda več nego najhuje potrebuje. Največje banke in trustne družbe tišče denar in ga še iščejo; zvezino vlado prosijo, da bi jim tiskala papirnati denar, v koliko bodo te prošnje uslišane, se še ne vé. Newyorški Clearing House bo izdal certifikate namesto gotovega denarja; temu sledi Clearing House v Chicagi in drugod.

Vsled pomanjkanja gotovega denarja so pa prisiljena velika podjetja zapreti svoje tovarne, kakor Westinghouse pri Pittsburgu, Pa.; v državi Montani baže postava nad 10 tisoč delavcev; enako hudo je na zapadu, a to le vsled pomanjkanja gotovega denarja. Tovarnarji ne morejo delavcev plačevati v gotovini, s čeki jim nič ni pomagano, ker ga redko kedo ali nihče ne menja. Železnice so iz ravno tega vzroka odslavile na tisoče delavcev in vsi parniki, ki vozijo v Evropo, so prenapolnjeni, ljudje beže domu.

Komur je blagor naših rojakov pri srcu, naj nikogar ne vabi sedaj v Zedinjene države. Častito duhovščino, učitelje in slovenske časopisje prosimo, da opozore naš dobri narod na težave pri nas in naj mu prigovarjajo, da se ne izseli to zimo v Zedinjene države, ker ne obeta ne dela ne jela.

Ker mi je vedno pri srcu naš dobri narod in poznam razmere predobro, zato apelujem na slovensko inteligenco, da svari pred izseljevanjem v Zedinjene države, dokler se razmere ne izboljšajo.

HRVAŠKA OBSTRUKCIJA.

Budimpešta, 18. novembra. Zbornični predsednik Justh je v konferenci z dr. Weckerlom, Kossuthom, Apponyjem, Andrasijem in obema zborničnima podpredsednikoma (Navay, Rakovsky) izjavil, da bo poslovni red varoval nepristransko, ker je to zapisel in da zato ne bo proti hrvaški obstruktiji vporabljal sredstva, kakor jih vporablja oba podpredsednika. Vsled tega je predsedstvena kriza neizogibna. Demisioniralo bo najbrže vse predsedstvo, Navay in Rakovsky bosta vnovič voljena, mesto Justha pa bi bil izvoljen Hollo, ki bi Hrvate trdo prijel. Justh izjavlja, da svoje prisage ne bo prelomil in bo postal nepristransko.

Budimpešta, 18. novembra. V neodvisni stranki se je začela neka akcija za pomirjenje s Hrvati. Pri tem je angažiran Justh.

NA BALKANU.

Atene, 18. novembra. Po poročilih grških listov so rumunski emisarji umorili v Gopessi v Makedoniji ondotnega grškega nadučitelja Konstantina Santis, ki je na ondotni grški šoli deloval že 35 let.

DUMA.

Peterburg, 18. novembra. Za podpredsednika dume sta izvoljena knez Volkonski (Zveza ruskih ljudi) in baron Meyendorff (monarhist).

NA DALJNEM VZHODU.

London, 18. novembra. Na Formozu se je Japoncem uprla stotnja, sestoječa iz Kitajcev in pomorila 63 japonskih policijskih uradnikov ter več žena in otrok. Uporniki so nato zbežali v gore.

SVARILO ITALIJANSKIM DIJAKOM.

Rim, 18. novembra. Oficielna »Tribuna« resno svari italijanske dijake v Avstriji, naj ne prekoračijo pri svojih demonstracijah meja dovoljenega, da ne kompromitirajo dobre stvari.

Dnevne novice.

+ **Jako zanimivo!** Celjska »Domovina« poroča: »Zveza južnih Slovanov«, kateri pripadajo kakor znano tudi naša štajerska napredna poslanca z dr. Plojem, začne pri drugem čitanju nagodbe z obstrukcijo. To je danes gotova stvar. — Mislimo, da bo tudi »gotova stvar«, da si spodnještajerski slovenski volivci, ki žele boljših železniških zvez z jugom, dobro ogledajo te »napredne« svoje poslance, katerim je Supilo, ki pri sklepanju reške resolucije Slovencev niti vprašal ni, več, kot pa gospodarska korist njihovih volivcev.

— **Petdesetletnica smrti feldmaršala grofa Radeckega** se bo praznovala na Dunaju na slovesen način dne 24. novembra letos. Priredi jo »Zveza avstrijskih veteranskih društev na Dunaju«, vdeležje se je pa deputacije veteranskih društev iz cele Avstrije. Ker je Južna železnica znižala vožnjo za III. razred poštinih vlakov na polovico, se udeležiti te slavnosti tudi ljubljansko veteransko društvo, in se odpelje tja v soboto, 23. novembra t. l. ob treh popoldne s poštinih vlakom.

— **Premestitev skladišča za brzovozno blago na kolodvoru Trst c. kr. drž. žel.** Dne 1. decembra 1907 se bo na osebnem kolodvoru postaje Trst c. kr. drž. žel. proti mestu ležeče skladišče za brzovozno blago kakor tako opustilo in zato del na morski strani ležečega skladišča za sprejemanje tovornega blaga kakor skladišče za sprejemanje in oddajo brzovoznega blaga vporabljal; pri tem se bo blagajna za sprejem in oddajo brzovoznega blaga namestila v poslopju, ki je novemu skladišču za brzovozno blago prizidano.

— **Semiška dekanija** ima konferenco »socialitatis« v ponedeljek, t. j. 25. t. m. v Podzemlju. Začetek ob pol 11. uri.

— **Protestni shod zveze avstrijskih godbenikov** proti uporabi vojaških godb v gledališčih, letoviščih ter pri koncertih sploh, se vrši dne 22. t. m. na Dunaju. Godbeno društvo za ljubljanski okraj odpošlje na ta shod g. Jakoba Gorjanca.

— **Otrok se oparil.** Otrok Alojzij Mahorčič iz Slapa pri Vipavi občine Vrabče se je dne 11. novembra t. l. tako z mlekom oparil, da je dne 16. t. m. popolnoma umrl. Otrok je trpel skozi osem tednov na oslovskem kašlju. Kaj je bilo pravzaprav vzrok smrti, bo razvidno iz raztelesenja otroka.

— **Smrt vsled pijanosti.** Dne 17. t. m. okoli 9. ure zvečer je umrl vsled preobilo zavžite pijače pred nekim hlevom v Rudniku 31 let stari Jože Cimerman. Telesnih poškodb ni bilo opaziti na njem.

— **Za materjo v grob.** Vsled žalosti, ker mu je umrla mati, se je obesil v Dubrovniku ribič Anton Dervič, star 33 let.

— **Detomorilka**, ki je pri St. Vidu zastrupila svojega otroka, je danes priznala svoje dejanje.

— **Lep nagrobni spomenik** so omislili litijski župljani svojemu umrlemu dušnemu pastirju vlč. g. Jerneju Zupančiču.

— **Sneg so že dobili** te dni v Bosni.

— **Železniški delovodja padel z vlaka.** Včeraj jutraj je pri Ratečah na Gorenjskem padel z vlaka štev. 713 železniški delovodja Janez Košir. Ko so ga pogrešili, so mislili, da je mrtev, a našli so ga le lahko poškodovanega.

— **Podjetna kaznjenska.** V Zagrebu je kaznjenska Jela Grahovac iz Trnove predrla zid ženske jetnišnice v I. nadstropju in se s pomočjo skupaj zvezanih odev spustila na cesto ter pobegnila.

Štajerske novice.

š **Dr. Benkovič v nedeljo v Trbovljah.** Ta vest spravi naše liberalce in socialne demokrate vsikdar ob pamet. Ne morejo preboleti hudega poraza ob zadnjih državnoborskih volitvah. Že pred par dnevi je rekel neki liberalni paznik, da če pride dr. Benkovič na trboveljski kolodvor, se mu ne bo treba peljati v Trbovlje. . . . No, dr. Benkovič je vendar prišel in svojo nalogo rešil izborni. Navdušeno so mu pritrjevali navzoči delavci in kmetje, ker so videli, da se prizadeva izpolniti ob volitvah jim dane obljube. Med splošnim zaničevanjem je obrazložil tudi kvarno politiko socialnih demokratov, ki dosledno pobijajo vsak predlog, kateri ne pride iz njihovih vrst, če je še tako dober in potreben za delavstvo. Fej! takim delavskim prijateljem! Zato pa tudi nimajo v zbornici nobenega ugleda. Ožigosal pa je tudi vrtoglavo politiko liberalnih poslancev, ki menda sami ne vedo, kaj hočejo. Pri tem je skušalo kakih pet rdečih in liberalcev z medklici in žvižganjem motiti govornika, ki pa jim je povedal tako pikre, da so morali vtihniti. Hvaležni smo g. poslancu za temeljito poročilo, veseli nas njegova obljuba, da naš hoče še večkrat obiskati navzlic surovosti, s katero se odlikujejo naši ljubezni rdeči bratci in njihovi kompaniji »oliki« liberalci. Sramota so celi njihovi stranki! Takih nasprotnikov se ne bojimo. Nekateri bodo svoje divjanje opravičevali pred sodiščem.

Od druge strani se nam poroča, da je na shodu bilo vsak čas pričakovati, da pride do spopadov, a končno je nastal mir in dr. Benkovič je lahko mirno dalje poročal. Ožigosal je socialne demokrate za njih nastop proti raznim delavstvu prijaznim predlogom. Povdarjal je škodo, ki bi nastala vsled carske vojske po odklonjeni nagodbi za lesotrčje v savinski dolini in za one, ki rede prešiče. Dr. Benkovič je izjavil, da opozicijsko stališče »Jugoslovanske zveze« proti nagodbi se kaj malo strinja z zahtevo po jugoslovanskem ministru. Shod je izrekel dr. Benkoviču popolno zaupanje. Na shodu so se položili temelji za rudarsko organizacijo v Trbovljah, kjer se v kratkem priredi tudi socialni tečaj.

š **Nemško šolo v Velenju** so otvorili včeraj. Nemci se imenujejo »trdnjavo nemštva« v lepi Šaleški dolini.

š **V pokoj** je stopil c. kr. davčni upravitelj v Brežicah, gospod Simon Wutt.

Znanost in umetnost.

Vse v tem oddelku omenjene knjige in časopisi se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Palčki Poljanci.** Slike in besedilo napravil E. Kreidolf, preložil Oton Zupančič. Založba L. Schwentner v Ljubljani. Kako izborna knjiga za deco je to, dokazuje najbolje okolnost, da so v kratkem času izšle poleg nemške še francoska, nizozemska in češka izdaja. Nemška kritika jo je sprejela naravnost z entuzijazmom in nemška literatura ni ravno uboga na takih delih. Besedilo in slike se čudovito vjemajo in spopolnjujejo, oboje je takorekoč vzeto naravnost iz naive otroške fantazije. Da slovenski prevod ni izgubil ničesar od one čarobne moči, ki jo ima izvornik, nam je najboljši porok ime prevajalca Otona Zupančiča, pesnika čudovitih mladinskih »Pisanic«. Slovenska izdaja je izšla v isti razkošni opremi, kakor nemška, in je tudi za isto ceno na prodaj: 3 K 60 h, po pošti z rekomandacijo vred 4 K 15 h.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Opozarjamo na današnje javno predavanje, ki se prične točno ob polu 8. uri zvečer v »Slov. kršč. soc. zvezi«.

lj **Državna zveza avstrijskih profesor-skih društev** bo zborovala, kakor je čitati v »Slovu Polskem«, prihodnje leto o Veliki noči najbrž v Ljubljani.

lj **Poročena sta bila** danes v stolnici g. Božidar Pavšič, trgovec z gđ. Marijo Stergar, komptuaristinja.

lj **Društvena godba** koncertuje jutri zvečer po vinski poskušnji v kavarni »Evropa«. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina prosta.

lj **Stavba novega šentjakobskega župnišča** je že dograjena do strehe. Prihodnje dni postavijo nanjo strešnik in jo pokrijejo.

lj **Regulacija gornjega dela Rožnih ulic** se izvrši še tekom meseca decembra letos s tem, da bodo odstranili zidovje starega župnišča in zidano ograjo ondotnega vrta. Ulica bo potem široka 12 metrov.

lj **Sneg** je pobelil triglavsko in kamniško pogorje.

lj **Predavanje.** Opozarjamo na jutrajšnje predavanje »Slovenskega planinskega društva« v Narodnem domu ob 8. uri zvečer. — Predava č. g. Mlakar.

lj **Skešan tat.** Kakor smo poročali, je defraudiral hlapec Jakob Zevnik svojemu gospodarju g. Karlu Kregarju 767 K in pobegnil. J. Zevnik je sedaj poslal po pošti iz Celovca 680 K, ostalo je pa zapravil.

lj **Moko** so tukajšnji mokaarji zopet podražili.

lj **Polaganje novih rels na progi Dunaj-Trst** Južne železnice je dovršeno do zdaj do Borovnice. Prihodnje spomlad bodo z delom nadaljevali.

SRBSKI URADNI »TISKOVNI URAD« »SLO-VENCU«.

Naši senzacionalni članki o vzrokih zarote v Črni gori, so vzbudili veliko pozornost med prizadetimi krogi, da nam je srbski uradni »Tiskovni urad« poslal danes sledečo brzojavko: »Dopis »Slovenec« od pretekle sobote o kamarili v Črni gori je, kolikor se nanaša na Srbijo, netočen in zavit. Merodajni belgradski krogi ne samo da ne podpirajo prevrat v bratski Črni gori, ampak srbske oblasti celo strogo nadzirajo srbske emigrante in se je v tem oziru celo vršila preiskava. Tendencia dopisa je, diskreditirati Srbijo pred bratskim slovenskim narodom.« — No, kar se slednjega tiče, je lahko srbski »Tiskovni urad« čisto pomirjen, kajti naš dobro informirani poročevalec iz Cetinja nima namena Srbije diskreditirati. Mi mu vsekakor vsaj toliko verjamemo, kakor uradnemu srbskemu uradu. Uradni srbski tiskovni urad je že marsikaj dementiral. Zdaj ima besedo naš odlični poročevalec, katerega trditve v njegovih poročilih vzdržujemo!

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIKA BLAMAŽA »JUGOSLOVANSKE ZVEZE«.

Dunaj, 19. novembra. »Jugoslovanska zveza« se je danes v parlamentu temeljito blamirala. Kandidaturi dvornega svetnika Sukljeja za državno sodišče je postavila nasproti kandidaturi dr. Laginje. Hribar in Ploj sta agitirala z vsemi močmi pri vseh strankah. Uspeh je bil, da je kandidat »Jugoslovanske zveze« dobil od 516 glasov samo 46 glasov. Blamaža »Jugoslovanske zveze« je bila popolna.

KOMPROMIS MED SLOV. STRANKAMA NA JESENICAH.

Jesenice, 19. nov. Obe slovenski stranki na Jesenicah sta sklenili kompromis za občinske volitve.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 19. nov. Zbornica nadaljuje debato o nujnem predlogu glede korakov, ki se naj store proti podražanju živil.

ODLIČEN NASTOP POSLANCA DEMŠARJA.

Dunaj, 19. nov. Danes je v državnem zboru k nujnemu predlogu o podražanju živil govoril poslanec Demšar ter žel za svoj govor veliko pohvalo. Poslanec Demšar je tako izborni govoril, da mu je celo knez Auersperg živahno ploskal.

KATOLIŠKI SHOD NA DUNAJU.

Dunaj, 19. nov. Na zborovanju katol. shoda za častnarstvo je v imenu Slovencev govoril dr. Hohnjec, ki je zahteval, da se naj centralno nemško časopisje brez verskih ozirov poteguje za interese katoliških Slovanov. Graja, da se ni vedno tako godilo, a učimo se od nasprotnikov, ki so solidarni v slabem. Naj bodo solidarni in pravični med seboj katoličani vseh narodov.

Dunaj, 19. novembra. Na slavnostnem zborovanju katoliškega shoda je z ozirom na dogodke na graškem in dunajskem vseučilišču zahteval Romberg, naj katoliški poslanci odreko vladi proračun, ako ne dobe katoliški vseučiliščniki popolno ravnopravnost na avstrijskih vseučiliščih.

PROTI KATOLIŠKEMU SHODU.

Dunaj, 19. novembra. Danes so imeli zastopniki nemških svobodnomiselnih strank konferenco. Čuje se, da hočejo vse nemške svobodnomiselnne stranke izdati skupno izjavo proti tendencam katoliškega shoda.

ODPOSILANSTVO »RAFAELOVE DRUŽBE« PRI MINISTRU GESSMANNU.

Dunaj, 19. novembra. Danes je bila deputacija Rafaelove družbe pod vodstvom poslancev dr. Kreka in Gostinčarja, obstoječa iz

gg. dr. Kara iz Lvova in tajnika Fischerja pri ministru dr. Gessmannu ter je nastopila za realiziranje samostojnega izselniškega urada.

VETERANI DOBE PUŠKE.

Dunaj, 19. novembra. Danes je vlada državnemu zboru predložila predlogo, po kateri bodo smeli veterani pri slavnostnih oficijelnih nastopih nositi puško. Veteranska društva bodo odslej imenovani »vojaški zbori« (Kriegerkorps). Tudi še druge udobnosti daje veterancem ta nova predloga, med drugim določa oskrbovanje veterancev s hrano v služaju obolenja po vojaških sanitarnih napravah.

NAGODBENI ODSEK. — KVOTA.

Dunaj, 18. novembra. Nagodbni odsek je sprejel neizpremenjene člene I., II., III., IV. in V. nagodbene predloge. Predloge Seitz in Choca, ki so nagodbi nasprotni, je odsek odklonil.

Dunaj, 18. novembra. Avstrijska kvota deputacija je z veliko večino sprejela vladni predlog, da se kvota zviša za 2 odstotka. Uspeh se je sporočil ogrski deputaciji.

GRŠKI KRALJ NA DUNAJU.

Dunaj, 19. nov. Semkaj je dospel grški kralj Jurij. Sprejel ga bo cesar v avdienci, potem pa bo konferiral z ministrom za zunanje zadeve Aehrenthalom. Uspeh te konference bo najbrž poravnava grško-rumunskega spora. Razpravljalo se bo tudi o justični reformi v Makedoniji. Kralj bo obljubil, da bo Grčija reformno akcijo podpirala in preprečila delovanje grških čet.

NOVO MINISTRSTVO?

Praga, 19. nov. »Hlas Naroda« poroča, da namerava baron Beck ustanoviti posebno ministrstvo za javna dela ter njega vodstvo poveriti poslancu Kaftanu. Delavsko ministrstvo Gessmannovo bo le bolj socialnopolitiškega značaja.

NEMIRI NA PRAŠKEM VSEUČILIŠČU.

Praga, 19. nov. Pri inauguraciji nemškega rektorja Sauerja so »svobodnomiseln« dijakci demonstrirali proti katoliškim akademskim društvom in jih niso pustili v avlo.

SLOVAŠKI MUČENIK.

Budimpešta, 19. nov. Slovaški župnik Hlinka se je vrnil z Dunaja, kjer je predaval ter je nastopil svojo kazen.

REVOLTA PROTI PREDSEDNIKU OGRSKEGA DRŽ. ZBORA.

Budimpešta, 19. novembra. Glede predsedstvene krize ogrskega drž. zbora se je stvar rešila tako, da vsak predsednik lahko po svoji vesti tolmači poslovniki in da ni navezan na kako kolektivno naziranje. Kljub temu je pa danes v seji ogrskega drž. zbora nastala pravicata revolta proti predsedniku Justhu. Ko je hotel govoriti hrvaški poslanec Modrušan je več mažarskih poslancev pričelo kričati: »Mi nočemo več poslušati hrvaških govorov! Vedno več poslancev je upiko. Modrušan ni mogel govoriti. Predsednik Justh je grozil demonstrantom, da jih bo imenoma nazval in da jim bo dal ukor. Na to so demonstracije, ki so očividno postopali po dogovorjenem načrtu le čakali. Nastalo je strahovito tuljenje in kričanje: »Kaj, ukor bomo dobili, če tu ne pustimo poniževati mažarsčine.« Modrušan se je končno moral vsteti, ne da bi govoril. Na vrsto je prišel bivši hrvaški sekcijski šef Roic. Poslanec Eber je kričal nanj: Ta človek se hoče predrzniti tu govoriti! On je hotel mažarske šole na Hrvaškem uničiti! Vi-har je bil vedno večji. Mažarski poslanci so razbijali po pultih in uprav divjali. Tudi grof Bathiany je psoval dr. Roica, ki ni mogel govoriti in se je končno vsedel. Hotel je govoriti hrvaški poslanec Novosel. Tu je bil še hušji ropot. Predsednik Justh je dal ukor poslancu Hoffmannu. Neodvisna stranka je pričela klicati »Eljen!« Hoffmannu, Proti Justhu je nastal pravicata upor.

FALLIERES GRE NA RUSKO.

Pariz, 19. nov. »Matin« poroča, da bo Fallieres prihodnje leto obiskal ruskega carja.

DUMA.

Peterburg, 19. nov. V prvi pravi seji dume se je za tajnika predsedništva izvolil monarhist Sosanovič. Glede na volitve podtajnikov se je vnela živahna debata, ker desnica noče imeti za podtajnika katerekoli levicarske stranke, češ, kdor proti Rusiji dela, ta ne more v dumi zavzemati kateregakoli častnega mesta.

UNIČENI SODNIJSKI ARHIV.

Varšava, 19. nov. V Lublinu je 10 teroristov udrl v sodišče in uničil arhiv z vsemi sodnijskimi listinami. Sodnijske služe so zvezali. Šele naslednji dan so služe dobili in odvezali.

ATENTAT NA VELIKEGA KNEZA.

Peterburg, 19. nov. Pet teroristov je v Dempertu na Krimu napadlo velikega kneza Petra Nikolajeviča, ki je sedel s soprogo v avtomobilu. Spremljajoči ga generali so zločince zasledovali in dva vjeli.

200 VSEUČILIŠČNIKOV ZAPRTIH.

Peterburg, 19. nov. Policija je udrila v avlo kijevskega vseučilišča in zaprla 200 dijakov, ki so ob priliki otvoritve dume demonstrirali.

POTRESNI SUNKI V KALABRIJI.

Reggio Calabria, 19. nov. V Brancalone, Bianco in Ferruzzano so se čutili včeraj močni potresni sunki. Ljudstvo je zbežalo iz hiš in vzlic silovitemu viharju prenočilo na prostem.

Pošiljajte na dom sprejema restavrater „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.)

Rezervni fond :
K 200.000. : : :

Odgovorni urednik: **Mihael Moškerc**